

Przedmiotowy System Oceniania z przyrody

1. Cele oceniania przedmiotowego.

- Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie;
- Pomaganie uczniowi w samodzielnym planowaniu rozwoju;
- Motywowanie ucznia do dalszej pracy;
- Dostarczanie rodzicom i nauczycielowi informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia;
- Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno wychowawczej.

2. Elementy wiedzy przedmiotowej, wchodzące w zakres treści nauczania, podlegające ocenie.

- Zaciekawienie światem przyrody. Uczeń stawia pytania dotyczące zjawisk zachodzących w przyrodzie, prezentuje postawę badawczą w poznawaniu prawidłowości świata przyrody przez poszukiwanie odpowiedzi na pytania: „dlaczego?”, „jak jest?”, „co się stanie, gdy?”
- Stawianie hipotez na temat zjawisk i procesów zachodzących w przyrodzie i ich weryfikacja. Uczeń przewiduje przebieg niektórych zjawisk i procesów przyrodniczych, wyjaśnia proste zależności między zjawiskami; przeprowadza obserwacje i doświadczenia według instrukcji, rejestruje ich wyniki w różnej formie oraz je objaśnia, używając prawidłowej terminologii.
- Praktyczne wykorzystanie wiedzy przyrodniczej. Uczeń orientuje się w otaczającej go przestrzeni przyrodniczej i kulturowej; rozpoznaje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu oraz podejmuje działania zwiększające bezpieczeństwo własne i innych, świadomie działa na rzecz ochrony własnego zdrowia.
- Poszanowanie przyrody. Uczeń zachowuje się w środowisku zgodnie z obowiązującymi zasadami; działa na rzecz ochrony przyrody i dorobku kulturowego społeczności.
- Obserwacje, pomiary i doświadczenia. Uczeń korzysta z różnych źródeł informacji (własnych obserwacji, badań, doświadczeń, tekstów, map, tabel, fotografii, filmów), wykonuje pomiary i korzysta z instrukcji (słownej, tekstowej i graficznej); dokumentuje i prezentuje wyniki obserwacji i doświadczeń; stosuje technologie informacyjno-komunikacyjne.

3. Wymagania edukacyjne na odpowiednie stopnie.

- Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który: opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie oraz posługuje się zdobytymi

wiadomościami w sytuacjach nietypowych, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych, proponuje rozwiązania nietypowe, uzyskał tytuł laureata lub finalisty wojewódzkiego konkursu przedmiotowego, osiąga sukcesy w różnych konkursach przedmiotowych szkolnych i pozaszkolnych,

- Ocenę bardzo dobry otrzymuje uczeń, który: w pełni opanował wiadomości i umiejętności zawarte w wymaganiach programowych; swobodnie operuje faktami, dostrzega związki przyczynowo skutkowe; samodzielnie wyciąga wnioski; ocenia zależności między warunkami naturalnymi a gospodarczą działalnością człowieka; przewiduje skutki działalności człowieka w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej; pracuje w grupie rówieśniczej i bierze odpowiedzialność za efekty wspólnej pracy, podejmuje się pracy lidera grupy.
 - Ocenę dobry otrzymuje uczeń, który: poprawnie i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne; korzysta z różnych źródeł wiedzy; właściwie wykorzystuje przyrządy i narzędzia do obserwacji i pomiarów przyrodniczych; wymienia zmiany w środowisku wywołane gospodarczą działalnością człowieka; proponuje działania na rzecz środowiska przyrodniczego.
 - Ocenę dostateczny otrzymuje uczeń, który: rozwiązuje typowe zadanie teoretyczne i praktyczne przy niewielkiej pomocy nauczyciela; posługuje się podstawowymi pojęciami przyrodniczymi; poprawnie czyta mapy tematyczne; obserwuje i opisuje procesy zachodzące w środowisku naturalnym i antropogenicznym.
 - Ocenę dopuszczający otrzymuje uczeń, który: rozpoznaje i podaje nazwy podstawowych zjawisk przyrodniczych; proponuje własne działania na rzecz środowiska przyrodniczego; posługuje się koniecznymi pojęciami; rozwiązuje zadania konieczne przy pomocy nauczyciela.
 - Ocenę niedostateczny otrzymuje uczeń, który: nie opanował koniecznych wymagań na stopień dopuszczający, braki w jego wiedzy uniemożliwiają dalszą edukację przyrodniczą; nie podejmuje prób wykonania powierzonych zadań.
- 4. Szczegółowe kryteria oceniania umiejętności przedmiotowych ujęte są w wynikowym planie nauczania na cały rok szkolny.**
- 5. Obszary aktywności uczniowskiej i sposób ich oceniania.**
- **Obowiązkowe :**
 1. Prace klasowe (sprawdziany)- oceniane od 1 do 6– PK- waga 3

2. Kartkówki – oceniane od 1 do 6– K – waga 2
3. Odpowiedź ustna – oceniane od 1 do 6- O- waga 2
4. Praca na lekcji, pilność, przygotowanie, uczestnictwo w zajęciach, aktywność – oceniane od 1 do 6–Pl. - waga 2
5. Praca w grupie – oceniane od 1 do 6- PG- waga 1
6. Estetyka zeszytu – oceniane od 1 do 6– Z- waga 1

• **Nadobowiązkowe:**

1. Obserwacje (Praca z mikroskopem, obserwacje np. pogody i doświadczenia) –PM- waga1
2. Aktywność (projekty, referaty, albumy, eksperymenty, inne zadania wymagające dużego zaangażowania)– oceniane od 4 do 6 – PDCH – waga 1
3. Udział w konkursach przedmiotowych – KP – waga 1
4. Prezentacja – P – waga 1
5. Sprawdziany dyrektorskie – waga 2
6. Diagnoza –waga 1
7. Praca domowa, także realizowana przy użyciu technologii informacyjnej np. przez platformę Teams– nie podlega ocenie wyrażonej stopniem, a jedynie ustnej wyrażonej przez nauczyciela podczas jej sprawdzania – w formie pochwały, zwrócenia uwagi, wyjaśnienia, skomentowania.

Z każdego obowiązkowego obszaru aktywności w ciągu półrocza uczeń otrzymuje co najmniej jedną ocenę. Uczeń może nie mieć oceny z pracy w grupie, jeżeli był nieobecny w szkole. Obszary nadobowiązkowe uczeń może podejmować dobrowolnie z wyjątkiem sprawdzianów dyrektorskich i diagnoz. Sprawdziany dyrektorskie i diagnozy są obowiązkowe dla uczniów uczestniczących w lekcji.

Obowiązkowe:

1. **Praca klasowa** to pisemna weryfikacja wiedzy ucznia przeprowadzona w czasie zajęć w szkole. Obejmuje zakres materiału z jednego działu. Prace klasowe zawierają różnorodne formy pytań: rozszerzonych odpowiedzi, krótkich odpowiedzi, odpowiedzi wielokrotnego wyboru, odpowiedzi prawda-falsz, zgodne z wymogami danego sprawdzianu. Termin pracy klasowej podany jest z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, określony jest również zakres wymaganego materiału. Praca klasowa może zostać przełożona na inny termin za zgodą

nauczyciela na prośbę klasy, za zgodą klasy na prośbę nauczyciela lub w wypadku zaistnienia nie przewidzianych zdarzeń losowych.

Uczeń ma możliwość poprawy niezaliczonej pracy klasowej oraz poprawienia oceny z pracy klasowej (nie później niż 14 dni od otrzymania oceny) oraz obowiązek jej napisania jeśli był nieobecny na pracy klasowej. Nauczyciel przeprowadza jedną poprawę w terminie ustalonym, wspólnym dla całej klasy. W razie nieobecności uczeń ma obowiązek napisania pracy klasowej w terminie ustalonym z nauczycielem.

Prace klasowe (sprawdziany) oceniane według skali procentowej

0- 39% - niedostateczny

40%-54% -dopuszczający

55%-74% - dostateczny

75%-89% - dobry

90%-99% - bardzo dobry

100- celujący

2. **Kartkówka** to pisemne sprawdzenie wiedzy , obejmujące zakres materiału z jednej lekcji w przypadku kartkówki niezapowiedzianej, bądź 3 ostatnich lekcji w przypadku kartkówki zapowiedzianej.

Kartkówki oceniane według skali procentowej

0- 39% - niedostateczny

40%-54% -dopuszczający

55%-74% - dostateczny

75%-89% - dobry

90%-99% - bardzo dobry

100- celujący

3. **Odpowiedź ustna** to ustne sprawdzenie wiedzy obejmujące zakres jednego zagadnienia. Podczas odpowiedzi ustne oceniana będzie zawartość merytoryczna i rozumienie tematu, posługiwanie się językiem przyrodniczym (terminologią) oraz sposób prezentacji

(samodzielność i płynność wypowiedzi, umiejętność korzystania z mapy, logiczne myślenie, poprawność językowa)

4. **Praca na lekcji, pilność, przygotowanie, uczestnictwo w zajęciach** – to aktywność ucznia na zajęciach np. ćwiczenia pisemne, udział w dyskusjach dotyczących tematu lekcji, wykonywanie obserwacji według instrukcji w czasie wycieczki przedmiotowej. Uczeń w trakcie zajęć może otrzymać za prace na lekcji ”+” lub „-„, 3 „-„, ocena niedostateczny. 3,4 lub 5 „+” odpowiednio ocena dostateczny, dobry, bardzo dobry.

5. **Praca w grupie** to umiejętność organizacji pracy zespołowej, aktywny udział w dyskusji, twórcze rozwiązywanie problemu, pełnienie różnych ról w zespole, dbałość o końcowe efekty pracy zespołu. Efektywność pracy grupowej oceniana jest przez: samoocenę ucznia, ocenę członków zespołu oraz ustną ocenę nauczyciela. W określonych przypadkach wyniki pracy grupowe są prezentowane przez wybrane osoby na forum klasy.

6. **Estetyka zeszytu** - Co najmniej raz w półroczu, na prośbę nauczyciela, każdy uczeń przedkłada zeszyt przedmiotowy z przyrody do oceny za estetykę i systematyczność prowadzenia. Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę: czy zapisy są czytelne i estetyczne, czy notatki z lekcji są sporządzane, czy znajdują się daty zajęć przy tematach lekcji oraz czy są numerowane, czy prace domowe są wskazane i zapisane w zrozumiały sposób dla przeglądającego zeszyt, a przede wszystkim dla samego ucznia. Uczeń nieobecny na lekcji uzupełnia w zeszycie notatkę z zajęć wraz z pracą domową.

Nadobowiązkowe:

1. **Obserwacje (Praca z mikroskopem, obserwacje i doświadczenia)**- oceniana jest umiejętność korzystania z mikroskopu, jakość wykonanych preparatów, umiejętność ustawienia preparatu, samodzielność i sprawność prowadzenia obserwacji oraz doświadczeń, umiejętność sporządzania notatek, wykonania schematów itp.
2. **Aktywność (Prace dla chętnych)** to wszystkie prace nadobowiązkowe, np. projekty, opisy i analizy samodzielnych badań i doświadczeń, działania na rzecz środowiska przyrodniczego i społecznego. Samodzielne opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, plansze, rysunki, informacje multimedialne, okazy wzbogacające zbiory oraz inne zadania wymagające dużego zaangażowania. Jeżeli praca sprawdzana ilościowo to uczeń otrzymuje „+”. Cztery „+”ocena celująca, trzy ocena bardzo dobry, dwa ocena dobry. Sprawdzanie jakościowe – samodzielnie wykonana praca, z pełnym wyjaśnieniem – ocena celujący, na ocenę

bardzo dobry nieliczne błędy, dobry pomysł jednak wyjaśnienie mało precyzyjne. „+” otrzymuje uczeń, który podjął pracę ale rozwiązanie jej jest tylko częściowo prawidłowe. Uczeń za trzy „+” otrzymuje bardzo dobry i odpowiednio za dwa „+” ocenę dobry. Uczeń sam decyduje o wstawianiu oceny do dziennika.

3. **Udział w konkursach przedmiotowych.** Jeżeli uczeń otrzyma na konkursie minimum 50 % punktów – ocena bardzo dobry, 80% punktów celujący, wyróżnienie lub tytuł laureata dwie oceny celujące.
4. **Prezentacja** to przedstawienie na forum klasy wyników swojej pracy, (doświadczeń, obserwacji, referatu, pracy indywidualnej czy grupowej) w autorskiej formie.
5. **Sprawdzian dyrektorski/ diagnoza** -celem sprawdzianów jest przekazanie uczniom, ich rodzicom, nauczycielom uczącym i wychowawcom oraz Dyrektorowi Szkoły informacji o stanie wiedzy i umiejętności uczniów oraz dokumentowanie ich systematyczności. Oba typy sprawdzianów są w formie pisemnej i oceniane według skali jak w przypadku pracy klasowej. Obejmują zakres jednego semestru gdy odbywa się na koniec I semestru lub obejmuje swym zakresem dwa semestry gdy odbywają się na koniec roku szkolnego. Diagnoza obejmuje swym zakresem cały poprzedni rok lub wskazany wcześniej zakres materiału.
6. **Praca domowa** to zagadnienia nawiązujące do lekcji zadane przez nauczyciela do samodzielnego opracowania przez ucznia w formie pisemnej, ustnej lub praktycznej. Nie podlega ocenie wyrażonej stopniem, a jedynie ustnej wyrażonej przez nauczyciela podczas jej sprawdzania – w formie pochwały, zwrócenia uwagi, wyjaśnienia, skomentowania.

Uczeń w trakcie półrocza może zgłosić 2 razy nieprzygotowanie do lekcji bez podawania przyczyny. Nie można zgłosić nieprzygotowania z zapowiedzianej pracy klasowej bądź kartkówki, sprawdzianu dyrektorskiego i diagnozy.

Nauczanie zdalne

W przypadku nauczania zdalnego ocenie podlegają następujące obszary:

- **Obowiązkowe :**

1. Prace klasowe (sprawdziany)- oceniane od 1 do 6 – PK- waga 3
2. Kartkówki – oceniane od 1 do 6 – K – waga 2
3. Odpowiedź ustna – oceniane od 1 do 6- O- waga 2

4. Praca na lekcji, pilność, przygotowanie, uczestnictwo w zajęciach, aktywność – oceniane od 1 do 6 –Pl. - waga 2

- **Nadobowiązkowe:**

1. Aktywność- prace dla chętnych (projekty, referaty, albumy, doświadczenia, wywiady, inne zadania wymagające dużego zaangażowania)– oceniane od 4 do 6 – PDCH – waga 1
2. Udział w konkursach przedmiotowych – KP – waga 1
3. Prezentacja – P – waga 1
4. Praca domowa – nie podlega ocenie wyrażonej stopniem, a jedynie ustnej wyrażonej przez nauczyciela podczas jej sprawdzania – w formie pochwały, zwrócenia uwagi, wyjaśnienia, skomentowania

- **Ocenie nie podlegają:**

1. Estetyka zeszytu
2. Sprawdziany dyrektorskie
3. Diagnoza
4. Praca w grupie

6. Sposób przeliczania ocen bieżących na oceny klasyfikacyjne.

Ustalenie oceny do klasyfikacji wraz z jej poprawą

Najważniejsze do klasyfikacji są oceny z prac klasowych i kartkówek :

PK – waga 3

K – waga 2

Odp. – waga 2

PL –waga 2

Obszary obowiązkowe z wagą 1 : PG – praca w grupie, Z- estetyka zeszytu.

Obszary nadobowiązkowe P, PDCH, KP również z wagą 1.

Praca domowa nie podlega ocenie wyrażonej stopniem, a jedynie ustnej wyrażonej przez nauczyciela podczas jej sprawdzania – w formie pochwały, zwrócenia uwagi, wyjaśnienia, skomentowania

Średnia ważona

- poniżej 1,9 – ocena niedostateczny,
- 1,91 – 2,8 – ocena dopuszczający,
- 2,81 – 3,8 – ocena dostateczny
- 3,81 – 4,8 – ocena dobry
- 4, 75 – 5.59- bardzo dobry
- 5,6 i wyżej– celujący.

Ocena roczna jest podsumowaniem osiągnięć edukacyjnych ucznia w danym roku, zatem średnia ważona jest jedynie wskazówką dla nauczyciela. Przed wystawieniem oceny nauczyciel uwzględnia poziom i postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości oraz umiejętności w stosunku do wymagań i efektów kształcenia dla danego etapu edukacyjnego. Uwzględnia także specjalne potrzeby uczniów wynikające z posiadanych przez nich orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego lub opinii.

Uczeń ma możliwość poprawy oceny rocznej o jeden stopień od proponowanej. Uczeń przystępuje do sprawdzianu pisemnego z całego zakresu materiału w danej klasie w ustalonym terminie na zajęciach lekcyjnych

Nie ma poprawy ocen śródrocznych ani też poprawy oceny bardzo dobrej na celującą. Uczeń nie otrzymuje prac kasowych oraz kartkówkę do domu, może wykonać ich zdjęcie. Rodzic ma prawo do obejrzenia prac na terenie szkoły w ustalonym terminie.

7. Postanowienia końcowe.

Podczas oceniania uczniów posiadający opinię poradni psychologiczno - pedagogicznej nauczyciel stosuje się do wytycznych zawartych w wydanym dokumencie.

Ewa Łuniewska - Peda

Wymagania dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

W wyniku realizacji programu nauczania przyrody przewiduje się, że uczeń absolwent szkoły podstawowej:

- wskazuje sposoby poznawania przyrody;
- wymienia różne źródła wiedzy o przyrodzie;
- podaje nazwy przyrządów stosowanych w poznawaniu przyrody, określa ich przeznaczenie
- podaje przykłady wykorzystania zmysłów do prowadzenia obserwacji przyrodniczych;
- opisuje przebieg linii widnokreśgu, wymienia nazwy kierunków głównych;
- rysuje plan różnych przedmiotów; wykonuje szkic okolicy szkoły;
- odczytuje podstawowe informacje z planu i mapy posługując się legendą;
- opisuje zmiany w położeniu Słońca nad widnokreśgiem w ciągu doby i w ciągu roku;
- wymienia składniki pogody i podaje niektóre nazwy przyrządów służących do ich pomiaru;
- nazywa zjawiska pogodowe: burza, tęcza, deszcze nawalne, huragan, zawieja śnieżna;
- opisuje zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych (burzy, huraganu, zamieci śnieżnej);
- opisuje cechy pogody w różnych porach roku.
- wymienia układy budujące organizm człowieka: układ kostny, oddechowy, pokarmowy, krwionośny, rozrodczy, nerwowy i podaje ich podstawowe funkcje;
- opisuje zmiany zachodzące w organizmach podczas dojrzewania płciowego;
- opisuje podstawowe zasady dbałości o ciało i otoczenie.
- opisuje podstawowe sposoby zapobiegania chorobom;
- podaje przykłady przedmiotów wykonanych z substancji sprężystych, kruchych i plastycznych;
- zna oznaczenia substancji szkodliwych dla zdrowia: drażniących, trujących, żrących i wybuchowych;
- podaje zasady udzielania pierwszej pomocy w wypadku ugryzienia, użądlenia, oraz spożycia lub kontaktu z roślinami trującymi;
- rozpoznaje rośliny trujące oraz zwierzęta jadowite i inne stanowiące zagrożenie dla życia i zdrowia;
- prezentuje podstawowe zasady opatrywania uszkodzeń skóry;
- wyjaśnia prostymi słowami, co to są uzależnienia, podaje ich przykłady;
- opisuje zasady zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania się).
- rozpoznaje składniki przyrody żywej i nieżywej w najbliższej okolicy szkoły;
- wymienia główne formy ukształtowania powierzchni w okolicy szkoły i zamieszkania;
- wymienia skały występujące w okolicy swojego miejsca zamieszkania;
- rozróżnia wody stojące i płynące, podaje ich nazwy
- wymienia czynniki warunkujące życie na lądzie oraz przystosowania organizmów do życia;
- rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy występujące w najbliższej okolicy szkoły;
- podaje nazwy warstw lasu; rozpoznaje niektóre gatunki roślin i zwierząt żyjących w lesie; wymienia zasady właściwego zachowania się w lesie;
- odróżnia organizmy samożywne i cudzożywne;
- rozpoznaje pospolite grzyby jadalne i trujące;
- obserwuje i podaje nazwy typowych organizmów łąki i pola uprawnego;
- określa warunki życia w wodzie i wskazuje przystosowania organizmów (np. ryby) do środowiska życia;

- nazywa organizmy żyjące w wodzie.
- wymienia składniki środowiska antropogenicznego w najbliższej okolicy;
- charakteryzuje współczesny krajobraz najbliższej okolicy;
- opisuje dawny krajobraz najbliższej okolicy, np. na podstawie opowiadań rodzinnych, starych fotografii;
- wskazuje miejsca występowania obszarów chronionych, pomników przyrody, obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy, uzasadnia potrzebę ich ochrony;